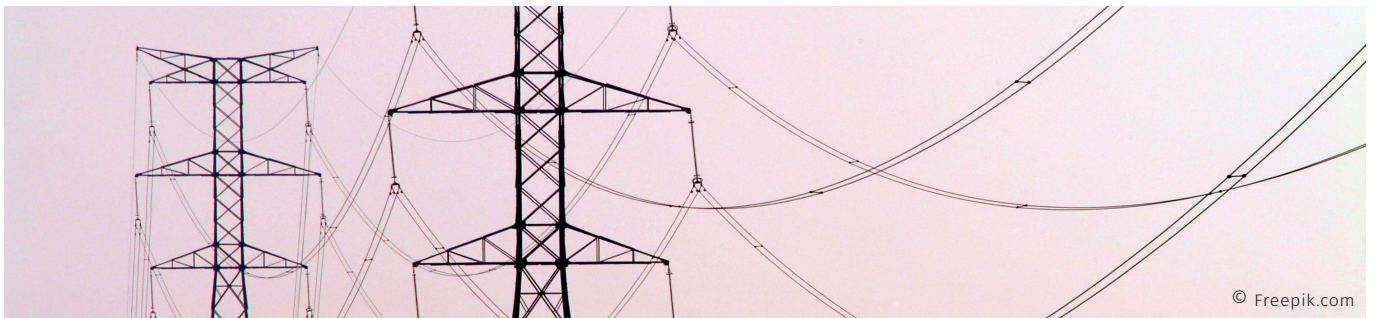

PRISTATYTOS NACIONALINĖS ENERGETIKOS STRATEGIJOS GAIRĖS

2016.05.12

GEGUŽĖS 12 D. ENERGETIKOS MINISTERIJOJE LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO ATSTOVAI PRISTATĖ NACIONALINĖS ENERGETIKOS STRATEGIJOS (NES) GAIRĖS BEI SVARBIAUSIUS KLAUSIMUS, KURIE BUS VIEŠAI APTARIAMI RUOŠIANT NAUJOS NES PROJEKTĄ.

© Freepik.com

Nacionalinės energetikos strategijos rengimas yra grindžiamas išsamiais moksliniais tyrimais, kuriuos atliko Lietuvos energetikos instituto mokslininkai. Tyrimams buvo pasitelkti sudėtingi matematiniai modeliai (pvz. Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijoje sukurtą ir pagrindinėje analizėje naudotą Lietuvos energetikos sektoriaus raidos ir funkcionavimo modelį sudaro 570 tūkst. lygčių ir 1,1 mln. kintamųjų, atspindinčių energetikos sektoriaus funkcionavimą, besikeičiančius poreikius, generavimo nestabilumus, apsirūpinimą rezervinėmis galiomis ir kitus energetikos raidai svarbius veiksnius). Nepaisant to, tyrimai buvo atlikti vos per pusę metų. „Estai strategiją kuria jau trejus metus, švedai skyrė dvejus metus atlikti pradinę strategijos analizę. Mes šiek tiek greičiau dirbame“, – pažymėjo energetikos ministras Rokas Masiulis.

Strategijos rengimui vadovaujantis Lietuvos energetikos instituto Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijos vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Arvydas Galinis pristatė strategines energetikos sektoriaus raidos kryptis, kurios išliks ir galutiniame projekte, bei diskusinius klausimus, kurie bus aptariami viešuose pristatymuose.

Tarp strateginių krypčių yra maksimali vietinių konkurencingų energijos generavimo šaltinių plėtra, orientacija į energijos vartojimo efektyvumą, didinantį šalies konkurencingumą, orientacija į platesnį atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą.

„Nacionalinėje energetikos strategijoje akcentuojamas šalies energetikos sektoriaus lankstumas ir racionalumas bei integracija į energijos išteklių rinkas. Visa tai suteikia galimybę greitai ir geriausiai prisitaikyti prie nuolat besikeičiančių vidinių ir išorinių sąlygų ir šalies vartotojams saugiai ir patikimai pateikti energiją mažiausiomis išlaidomis ir nepažeidžiant gamtosauginių ir kitų apribojimų“, – teigė darbo vadovas dr. A. Galinis

Nacionalinės energetikos strategijos projekte taip pat akcentuojamas Lietuvos kaip energetikos kompetencijų centro energetikos sektoriaus strateginio planavimo, energetikos objektų statybos, valdymo, energijos gamybos technologijų kūrimo ir modernizavimo srityse vaidmuo. Pasak energetikos ministro R. Masiulio, Lietuvos energetikai, įgyvendindami sudėtingus projektus, įgijo unikalios patirties, kurią dabar reikia išnaudoti.

Unikalu tai, kad rengiant naują Nacionalinės energetikos strategijos projektą pirmą kartą buvo atlikta detali energetinio saugumo analizė, kuria nustatyta, kurie energetikos plėtros projektai turi didžiausią įtaką šalies energetinio saugumo užtikrinimui.

Kitas išskirtinis aspektas – rengiant NES buvo atliktas visapusiškas energetikos rai-

dos scenarijų socialinio ir makroekonominio poveikio vertinimas. Naudojant specialų bendrosios ekonominės pusiausvyros modelį buvo įvertinta energetikos raidos scenarijų grynoji įtaka ūkio šakose sukuriama pridėtinei vertei, užimtumui, į valstybės biudžetą surenkamiems mokesčiams ir kitiems ekonominiams rodikliams. „Energetikai turi stengtis, kad Lietuva būtų konkurencinga ir pritrauktų pramonės investicijų“, – pabrėžė energetikos ministras R. Masiulis.

Artimiausiu metu NES gairės bus aptariamos su mokslo bendruomene, energetikos ekspertais ir profesionalais, politikais, pramonininkais, gyventojais ir kitomis suinteresuotomis grupėmis. Po šių diskusijų, išklausių skirtingas pozicijas, bus parengtas galutinis NES projektas.

Vienas svarbiausių Nacionalinės energetikos strategijos rengimo principų – viešumas. Lietuvos energetikos instituto atliktos analizės ir diskusijoms pateikta Nacionalinės energetikos strategijos versija taip pat yra skelbiamos viešai. Kviečiame susipažinti Lietuvos energetikos instituto Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijos mokslininkų atlikta pagrindine Techninė-ekonominė energetikos sektoriaus plėtros analize ir ją papildančia medžiaga: Branduolinių įrenginių saugos laboratorijoje parengtu energetinio saugumo vertinimu bei Energetikos kompleksinių tyrimų laboratorijoje atliktu Energetikos raidos scenarijų socialinio ir makroekonominio poveikio vertinimu.

NES rengimo medžiaga: www.lei.lt/NES

BRANDUOLINĖS SAUGOS MOKYMAI LEI

2016.05.20

2016 M. GEGUŽĖS 9-13 IR 16-20 D. INSTITUTE VYKO ENSTTI BRANDUOLINĖS SAUGOS MOKYMAI

Lietuvos energetikos instituto specialistai aktyviai dalyvauja Europos branduolinės saugos mokymo ir konsultavimo instituto **European Nuclear Safety Training and Tutoring Institute (ENSTTI)** veikloje. Institutas glaudžiai susijęs su Europos techninių saugos organizacijų tin-

klu **ETSON** ir šiame tinkle dalyvaujančiomis ES bendrijos techninės saugos organizacijomis. ENSTTI tikslas yra teikti mokymo, konsultavimo ir praktikos paslaugas, vertinant branduolinę ir radiacinę saugą. Siekiama, kad techninės paramos organizacijos dalytųsi patirtimi, siekiant pagerinti branduolinę

saugą, skleidžiant žinias ir praktinę patirtį branduolinės saugos kultūros srityje.

Kursų metu nagrinėjami specifiniai branduolinių įrenginių saugos klausimai, kursai skirti jau turintiems patirties klausytojams, o jiems paskaitas skaitantys specialistai turi būti atitinkamos srities ekspertai.

2016 m. gegužės 9-13 d. LEI vyko ENSTTI mokymo kursai „Kritiškumo sauga“ (angl. Criticality Safety), šių mokymų vadovas – dr. R. Pabarčius. Renginys organizuotas vykdant INSC programos projekto MC3.01/11 LOT2 dalį „Branduolinio reguliavimo institucijų ir jų techninės paramos organizacijų mokymas ir konsultavimas“. Šie mokymai skirti besivystančioms ir branduolinę energetiką plėtojančioms (ar planuojančioms plėtoti) šalims, siekiant suteikti ir/ar pagilinti šių šalių ekspertų žinias, patirtį bei gebėjimus vertinant saugą branduolinės energetikos objektuose. Kursuose dalyvavo Malaizijos, Egipto,

Nigerijos branduolinės energetikos priežiūros institucijų atstovai. Kursų metu kiekvienos dienos pirmoji pusė buvo skirta teorinei daliai (reaktorių fizika, kuro deginimas, kritiškumo vertinimas, kuro elemento sauga, modeliavimo priemonės, saugos reglamentavimas ir reikalavimai), paskaitas skaitė LEI darbuotojai bei kolegos iš **ENEA** (Italija) ir **SSTC** (Ukraina). Antrą dienos dalį, vadovaujant dr. A. Tonkūnui, dalyviai savarankiškai atliko iš anksto parengtas praktines užduotis, įgijo pradinę patirtį modeliuojant **SCALE** programų paketą. Mokymų pabaigoje dalyvių žinios patikrintos egzamino metu, įteikti dalyvio sertifikatai.

2016 gegužės 16-20 d. LEI vyko ENSTTI kursai skirti branduolinių jėgainių eksploatacijos nutraukimui ir demontavimui „**Regulatory Framework for Decommissioning of Nuclear Facilities**“. Kursuose dalyvavo Nigerijos, Egipto, Korėjos Respublikos, Vietnamo bei Ukrainos institucijų atstovai. Kursų dalyviams paskaitas skaitė lektoriai iš LEI, **IRSN** (Prancūzija) bei **SSTC NRS** (Ukraina). Kursų metu buvo apžvelgtas branduolinių objektų eksploatacijos nutraukimo procesas, reika-

lingų normatyvinių dokumentų rengimas, reguliuojančių institucijų veikla, eksploatacijos nutraukimo finansavimo mechanizmai bei licenzijos panaikinimo aspektai. Viena kursų diena buvo skirta techniniam vizitui į Ignalinos AE. Vizito metu buvo aplankyti veikiančios radioaktyviųjų atliekų tvarkymo kompleksai bei 1-ojo energetinio bloko turbinų salė, kurioje baigiami išmontavimo darbai. Paskutinę kursų dieną dalyviai laikė egzaminą, po kurio įteikti sertifikatai patvirtinantys

jų dalyvavimą minėtuose mokymo kursuose.

Ekskursijos po LEI metu svečiai buvo supažindinti su instituto padaliniais, jų vykdomais mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbais. Rašytinė apklausa parodė, kad mokymų kursų dalyviai liko patenkinti renginiu, ateityje pageidautų įtraukti praktinius užsiėmimus su **MCNP** programų paketu. LEI specialistų aktyvus dalyvavimas šio projekto veikloje leidžia įgyti patirties organizuojant panašius kursus bei tobulinti savo kvalifikaciją.

© L.R. Žiemys – LEI

JAUNOJI ENERGETIKA 2016 (CYSENI)

2016 M. GEGUŽĖS 26–27 D. LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTE ĮVYKO TARPTAUTINĖ DOKTORANTŲ IR JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ KONFERENCIJA ENERGETIKOS KLAUSIMAIS „JAUNOJI ENERGETIKA 2016“ (CONFERENCE OF YOUNG SCIENTISTS ON ENERGY ISSUES)

2016.05.26-27

Diana Meilutytė-
Lukauskienė
LEI

Tai jau tryliktoji Lietuvos energetikos instituto (LEI) jaunųjų mokslininkų iniciatyva suorganizuota konferencija. Dvi dienas trukusioje konferencijoje apsilankė 55 dalyviai ir svečiai. Konferencija pritraukia vis daugiau dalyvių iš užsienio šalių, tokių kaip Latvija, Estija, Lenkija, Ukraina, Danija, Rusija, Baltarusija, Kosovas, Tadžikistanas, Olandija ir Indija.

džiaugėsi daugelį metų besitęsiančiu sėkmingu Kauno energijos ir Lietuvos energetikos instituto bendradarbiavimu ir palinkėjo jauniems mokslininkams visokeriopos sėkmės jų tolimesniuose darbuose.

Per dvi konferencijos dienas buvo perskaityta per 50 pranešimų. Šiais metais daug dėmesio doktorantai ir jaunieji mokslininkai skyrė atsinaujinančiųjų energijos išteklių problemoms, energijos vartojimo efektyvumo, darnios energetikos plėtros, alternatyvių energijos šaltinių panaudojant įvairias biokuro rūšis problemoms tirti. Tai moksliniu požiūriu itin aktualios temos, atliepančios Europos Sąjungos lygiu ir kiekvienoje šalyje atskirai plėtojamus energetikos plėtros scenarijus, įgyvendinamas priemonės, kuriomis siekiama skatinti tvarią plėtrą, sumažinti energijos suvartojimą ir nuostolius, užtikrinti energetinį saugumą ir spręsti kitas įsisenėjusias problemas.

Renginio metu be oficialiosios dalies buvo pasiūlyta ir spalvinga kultūrinė programa. Pirmosios konferencijos dienos pabaigoje konferencijos svečiai buvo pakviesti į konferencijos vakarienę, kurios metu puikią dalyvių nuotaiką kūrė ir palaikė tautinių šokių kolektyvas „Rasa“. Pabendraavę mokslinėmis temomis, užmezgę kontaktus bei įgavę naujos patirties konferencijos dalyviai išsiskirstė sutarę susitikti konferencijoje kitais metais.

Geriausių darbų autoriais 2016 m. išrinkti:

Magistrantų ir 1-2 metų doktorantų grupėje:	3-4 metų doktorantų ir jaunųjų mokslininkų grupėje:
1. Lukas Jasiūnas (Danija)	1. Ilya Shatan (Baltarusija)
2. Dalius Girzevičius (Lietuva)	2. Rolandas Paulauskas (Lietuva)
3. Gorenstein Dedecca (Nyderlandai)	3. Kristine Lazdovize (Latvija)

Sigitas Rimkevičius (kairėje) ir Vytautas Akstinas (dešinėje) sveikina susirinkusiuosius.

13-ąją tarptautinę konferenciją „Jaunoji energetika 2016“ atidarė ir sveikinimo žodį konferencijos dalyviams tarė konferencijos organizatorius Vytautas Akstinas ir Lietuvos energetikos instituto direktorius dr. Sigitas Rimkevičius. Konferencijoje taip pat apsilankė Kauno vicemeras Povilas Mačiulis, kuris išreiškė padėką visai instituto bendruomenei, kad ši aktyviai dalyvauja Kauno miesto mokslo gyvenime ir pabrėžė, kad Lietuvos energetikos institutas yra labai svarbus ne tik Kauno miestui bet ir visai Lietuvos mokslinei bendruomenei.

Taip pat sveikinamąją kalbą tarė ir Kauno energijos (vieno iš pagrindinių konferencijos rėmėjų) vadovas Rimantas Bakas, kuris

Sveikinamąją kalbą taria Kauno vicemeras Povilas Mačiulis (kairėje) ir AB „Kauno energija“ vadovas Rimantas Bakas (dešinėje).

Organizatoriai įteikia apdovanojimus geriausių darbų autoriams.

MOKSLEIVIŲ IR STUDENTŲ VIZITAI LEI

2016.05.04-31

GEGUŽĘ SULAUKĖME GAUSAUS JAUNŲJŲ LANKYTOJŲ BŪRIO

Pavasarij visuomet džiaugiamės sulaukdami gausaus jaunųjų lankytojų būrio. Gegužę institutą aplankė Kauno šv. Kazimiero pagrindinės mokyklos (05.31 d.), Kauno Gedimino sporto ir sveikatinimo gimnazijos (05.10 ir 05.31

d.) moksleiviai, Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos mokslų fakulteto Aplinkotyros studijų programos studentai (05.04 ir 05.18 d.) bei Kauno technologijos universiteto Elektros ir elektronikos fakulteto Atsinaujinančiosios energetikos studijų programos

studentai. Moksleiviams ir studentams pristatytas institutas, organizuoti užsiėmimai, demonstracijos ir paskaitos, svečiai supažindinti su Nacionalinio atviros prieigos ateities energetikos technologijų mokslo centro infrastruktūra.

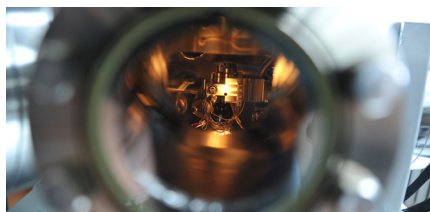
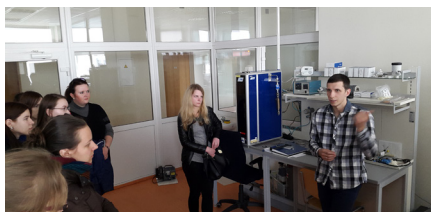
Vizitų metu 4-6 klasių moksleiviai bendravo su LEI Atsinaujinančių išteklių ir efektyvios energetikos laboratorijos vadovu Mantu Marčiukaičiu, kuris moksleivius pakvietė pokalbiui apie energetiką, iškastinį kurą ir atsinaujinančius energijos išteklius, jų naudojimo privalumus ir trūkumus. Žiūrėdami vaizdinę medžiagą moksleiviai susipažino su vėjo elektrinių gamybos ir statybos ypatumais. Po

pažintinės dalies įvyko praktiniai užsiėmimai, kurių metu mokiniai konstravo vėjo elektrinių modelius ir dalyvavo energijos gamybos varžybose: ventiliatoriaus pučiamam vėjui sukant vėjo elektrinių modelių sparnus mokiniai stebėjo įtampos matavimo prietaiso rodmenis ir džiaugėsi aplenkę kitas komandas. Varžybų pabaigoje pasiskelbti nugalėtojai, visi dalyviai apdovanoti atminimo dovanėlėmis.

Gegužės 04 d. institute lankėsi grupė KTU Elektros ir elektronikos fakulteto Atsinaujinančiosios energetikos programos pirmakursių. LEI Atsinaujinančių išteklių ir efektyvios energetikos laboratorijos vadovas M. Marčiukaitis susirinkusiems studentams skaitė paskai-

tą apie atsinaujinančios energetikos išteklių (AEI) technologijas ir jų plėtrą Lietuvoje bei pasaulyje. Po paskaitos studentai aplankė instituto laboratorijas, kurių veikla susijusi su AEI sritimi, susipažino su jų vykdomais tyrimais ir įranga.

Gegužės 18 d. Lietuvos energetikos institute vienos dienos praktiką atliko Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos mokslų fakulteto Aplinkotyros studijų programos III kurso studentai. Jie klausė paskaitų apie atsinaujinančių energetikos išteklių plėtrą Lietuvoje,

vėjo energetikos ypatumus, biokuro ruošimo ir biodujų gamybos technologijas, jų poveikį aplinkai. Vėliau studentai lankėsi Šiluminių įrengimų tyrimo ir bandymų, Degimo procesų, Plazminių technologijų laboratorijose bei Vandenilio energetikos technologijų centre,

sėmėsi žinių apie degimo procesus, dujųofikacijos ypatumus, plazmos panaudojimo pramonėje ir tyrimuose galimybes bei vandenilio energetikos technologijas.

Džiaugiamės svečiais ir tikimės įkvėpę juos ateityje tapti jaunaisiais mokslininkais!

SVEIKINAME

DR. INGA ŽUTAUTAITĖ – NAUJAS ESREDA GENERALINIS SEKRETORIUS

Instituto Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Inga Žutaitė išrinkta Europos saugos, patikimumo ir duomenų asociacijos (angl. *European Safety, Reliability & Data Association*, ESReDA) Generaliniu sekretoriumi.

Nuoširdžiausi sveikinimai!

2016.05.25

ESReDA yra Europos asociacija, įkurta 1992 m. siekiant skatinti patikimumo, eksploatacinės parengties ir saugumo tyrimus, jų pritaikymą ir mokymus. Asociacija suteikia platformą apsigėtimui informacija, duomenimis ir naujausiais tyrimais saugumo ir patikimumo srityse, bei suteikia reikalingas ekspertines žinias šių sričių specialistams.